

אור שבעת הימים

שיעורים בספרי אבות החסידות על פרשת השבוע
ורברות קודש
מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

גליון כא | פנימי | פרשת כי תשא תשפ"ד

שיעור בספר
דגל מחנה אפרים
עמ' 1

שיעור בספר
מגיד דבריו ליעקב
עמ' ה

שיעור בספר
בעל שם טוב עה"ת
עמ' א

שיעור בספר בעל שם טוב עה"ת

פרשת כי תשא

אות א

העיקר הוא האש

זה יתנו ונו'. ודרשו רבותינו ז"ל (תנחומא מ') כמין מטבע של אש הראה לו למשה ואמר כזה יתנו, הובא ברש"י, שמעתי משל איש אחד למד אצל צורף אומנותו, ואחר שלמדו האומנות רשם לו ברשימה סדר האומנות ולא רשם לו שישים גחלת של אש בתחילת המלאכה^א, כי הוא העיקר ואין צריך להזכירו, והוא מעה

^א עוד עיין שם בספר **בן פורת יוסף** (פרשת נח פן ב' דף כ"א ע"ב) וזה לשונו: משל ששמעתי אחד שלמד מלאכת נפחין ולא ראה איך משימין תחילה ניצוץ אש להבעיר, והלך לבית המלך ונטרד משם וחזר לרבו הראשון ללמדו העיקר וכו'.

וראה בספר **צפנת פענח** (פרשת וארא דף כ"א ע"ב) וזה לשונו: כמו ששמעתי משל, אחד שלמד מלאכת נפחין ולא ידע איך יבעיר האש מן ניצוץ אש, ורצה לעשות זה בלא ניצוץ אש, עד שחזר לרבו וגילה טעותו וכו'.

בזה וסבר וכו', והנמשל מובן, כי העיקר כשיש ניצוץ אש להתלהב:

(בן פורת יוסף דף ק"ט ע"ב)

לפי הבעש"ט עיקר המצוה היא החיות והאש שהוא בחינת רעותא דליבא דסליק לגבוה, וכמאמרם ז"ל רחמנא ליבא בעי, כי בלי אש אין חיות ולא פרחא לעילא.

ומסופר על רבי בונם מפרשיסחא זי"ע שלמד רוקחות ונסע לעיר ברלין, ושמע שרב הקהילה דרש בפרשת כי תשא על 'מטבע של אש' שצריך לעשות המצוות עם אש וחיות. והיה נשמע מוזר בעיניו שרב בברלין ידבר כדברים האלו. אח"כ ראה שהם זהירים מאוד בהכנסת אורחים, שהיו מייעדים בית מיוחד עבור אורחים, כי בשאר העיירות באירופה היה ה'הקדש' מקום מוזנח מאוד, ושם היו מכבדים את האורחים להשכינם במקום מכובד ונקי, ותלה רבי בונם את הידושו של הרב במידת הכנסת אורחים שהיו עושים ככל לבבם.

אות ב

המקיף הוא מצד הקדושה והפנימי הוא פחות זך

ב. קח לך סמים נטף ושחלת וגו'. שמעתי ממורי² כי אלו י"א סממני הקטורת הם יו"ד ניצוצות הקדושה של אור פנימי המחיה את

בספר זכרון טוב (דף ה' ע"ג) איתא וזה לשונו, כשבא הרב המגיד ממעזריטש לפני הבעש"ט, אמר, באה לפני תיבה מלאה נרות וצריך רק להדליק אותם, עד כאן לשונו, ויש מספרים כיוצא בזה על האחים הר"ר שמואל שמעלקא מניקלשבורג והר"ר פינחס בעל הפלאה שעליהם אמר כך הרב המגיד כשבאו לפניו.

² כתב בהגהות מקור מים חיים (הערה ב): מאמר זה הוא באריכות בספר הכוונות דף ט"ו ע"א, ומשם הגהתי מה דאיתא בפנים שאינו נחלק ליו"ד, כי באוצר החיים נדפס כאן אינו נחלק לירד עיין שם, אבל כיון שדרכו של הרב אוצר החיים בכל ספריו שכל מה שמעתיק בשם הבעש"ט כותב תמיד שמעתי ממורי [בלשון הרב בעל התולדות ז"ל] לכן נראה ודאי שמצא מאמר זה בשם הבעל שם טוב זי"ע.

ועיין עוד באוצר החיים (פרשת משפטים דף קנ"ח סוף ע"ב) וזה לשונו: דע כי סמני הקטורת אחד עשר, יו"ד ספירות דקליפה, ועוד כח אחד של קדושה המחיה אותם והם י"א, ועל ידי אלו י"א סמני הקטורת, שהם היו"ד ספירות דקדושה עם כח הנקודה עליונה של הקליפה שהם גם כן קדושה, אז נדחין הקליפות, ואנו מסלקין אותה הנקודה שהיה מחיה אותם וכו', עד כאן לשונו.

הקליפות, ויש ניצוץ אחד שהוא אור מקיף, כיון שהוא מקיף מבחוץ אינו נחלק ליו"ד ונקרא אחד, ולבונה זכה הוא אור מקיף, כי הפנימי בהכרח הוא מוגבל ונתון תוך הקליפה ואינו וך, אמנם המקיף הוא חוד: (אוצר החיים פרשת ויקרא דף ל"ג ע"ב ד"ה וענין)

האור המקיף הוא אור דקדושה שמייוחד הכל לאחדים בכח האין סוף, ובכך מיוחד עשר ספירות הנקודות לאחד, על דרך אלופו של עולם המקיף הכל בשוה. אבל האור הפנימי אינו וך כל כך, מאחר ואינו מקיף הכל כאחד.

אות ג

שלא יעשה יהודים כדי לעשות לו שם

איש אשר יעשה כמוה ונו'. שמעתי ממורי זל"ה פירוש הפסוק 'איש אשר יעשה כמוה להריח בה', שיהיה ריחו נודף² שיצא לו שם כאנשי חסידים, שנקרא 'קמורת', שמקשרין ומיחדין קודשא בריך הוא ושכינתיה, ואם עושים להריח בה 'ונכרת מעמיו', ודברי פי חכם חן: (צפנת פענח דף נ"ו ע"ב)

ובהיכל הברכה (פרשת בשלח דף צ"א ע"ג) וזה לשונו: עיין בפרי עץ חיים שער הקטורת ענין תביאמו, כשאנו מתקנין אותו הנקודה המחיה, את עשר דקליפה אזי כולם מתים, ואל"ף הוא אלופו של עולם המחיה את כולם, ויש חד פריסו כנודע ממרן הריב"ש טוב (לעיל פרשת יתרו אות י' ושם בהגה) וזהו סוד הקטורת לבטל המגפה שמעלה החיות מן הרע וממית לגמרי את הקליפות וכו'.

³ **בהיכל הברכה** (דף רע"ג ע"א), כתב וזה לשונו: ובה אמר מרן האלוקי ריב"ש טוב אשר יעשה כמוה, כמוה ולא באמת מן הלב, אלא להריח בה שיצא לו שם בין הגדולים אזי וכו', ובה גורם חלילה שנפגם אף שורשו שיש לכל אחד בשבטי י"ה, ראו בן, התבוננות שלי האיך אני משיג כל כך בתורה, שמעון, שיצא לו שם, שיהיה שמעו הולך בכל המדינות, לוי, מלוה לעצמו אנשים שיהיה רב ורבי ורבן, יהודה, להודות לו שאין כמוהו, יששכר, להרבות שכרו ואינו עושה, מבטיח ולא יתקיים, כי כל כוונתו להרבות לו שכר, שיתמוך לו להרבות גבולו, עיין בתולדות היטב, עד כאן לשונו, (ומה שרמז לתולדות הוא זה שהעתקתי לעיל ריש פרשת שמות עיין שם באות א' וב' וג' ושם בהגה).

אות ד

משמחים הגוף בשבת כדי שהנשמה תוכל לשמוח

ד. ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וגו'. שמעתי ממורי זלה"ה ענין ושמרו בני ישראל את השבת על פי משל בן מלך שהיה בין פחותי הערך וכו':

(צפנת פענח סוף פרשת משפטים דף פ"ד ע"ב, תולדות יעקב יוסף פרשת משפטים דף ע' ע"א)

ד. ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וגו'. שמעתי ממורי זלה"ה ענין ושמרו בני ישראל את השבת על פי משל בן מלך שהיה בין פחותי הערך והגיע אליו מכתב מאביו שהולך להוציאו מהמקום הנידח, ורצה לרקוד אך התבייש, על כן האכיל והשקה את כל בני הכפר, והם שמהו ורקדו במאכל ומשתה והוא רקד עמהם על שחרורו ממיצר, וכן בשבת קודש רוצה הנשמה לרקוד על שהיא משתחררת מעט ממיצר הגוף, ועל כן יש להאכיל הגוף שישמח במעדני הגשמיות ואז יכולה הנשמה להתענג על ה' ולשמוח בלי הפרעת הגוף וכו': (צפנת פענח סוף פרשת משפטים דף פ"ד ע"ב, תולדות יעקב יוסף פרשת משפטים דף ע' ע"א)

ואמרו צדיקי בית קארלין על מאמרם ז"ל (שבת י:) אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: מתנה טובה יש לי בבית ננזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל - לך והודיעם. ודייקו מהו 'לך והודיעם' ואמר שהפשט הוא שמתנה כה גדולה היא השבת, 'לך והודיעם' שלא ימירו את השבת קודש במשולמט וקוגעל.

שיעור בספה"ק
מגיד דבריו ליעקב
להמגיד ממעזריטש

אות מה

כשלא משועבד לטבע הוא מקושר אל האור האלוקי שמעל הטבע

'נזר אלהיו על ראשו'. אף על גב שהכתר היא למעלה מראש המלך, ובהקדוש ברוך הוא לא שייך זה דהוא ית' אין סוף ולא שייך אצלו מעלה ומטה, ואין יחס של ערך כלל לגביו יתברך.

אך הענין הוא דבהירותו אינם יכולים כל העולמות לסבול, ואל' הוא לשון כח כדכתיב (בראשית לא, כט) 'יש לאל ידו', וזהו לשון 'אלהים' הוא הכח שבעולמות, והבהירות שלמעלה מהעולמות נקרא 'נזר'. היינו שיש כח שמהיה ומהווה ומנהיג העולמות, וה'בהירות' שמעליו נקרא 'נזר'.

והנה מי שחי בגדר העולמות ומשועבד לטבע, הוא מקושר לשם 'אלקים' שבגדר העולמות, ומי שפירש עצמו מתאות עוה"ז הוא למעלה מהעולמות, ולכך נקרא 'נזר אלהיו', על דרך 'נזר' שהוא מנזר מהעולם, שהוא למעלה מהכח שבעולמות, שהוא 'אור הגנוז' שראה הקב"ה שאין העולם כדאי, רצונו לומר שאין העולם יכולים לסבול, עמד וגנוז. ואין הפשט שזה עונש לרשעים, אלא הוא פועל יוצא שאין הרשעים המשועבדים לגדר העולמות יכולים לסבול ריבוי אור שלמעלה מהעולמות, והראיה לכך היא, דקשה הלא אין דרכו של הקב"ה ליפרע מרשעים קודם שהם חוטאים¹. אך הפירוש על דרך מה שאמרנו 'שאמרתי לעולמו

¹ וצריך עיון מדברי המגיד עצמו לגבי הצדיקים שראה הקב"ה את מעשיהם הטובים ולכן כבר עלה נחת רוח אצלו למפרע קודם הבריאה, כי אצל הקב"ה היה הוה ויהיה שוה כאחד. ושם יש לחלק בין צדיקים לרשעים כי מעשה הצדיקים הם מעל לגדר הזמן, וכמו שמצינו שמחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה ומחשבה רעה אינו מצרפה למעשה משא"כ ברשעים. וצ"ע.

די, פירוש דאור אין סוף ית' הוא תמיד מתפשט בלי סוף ובלי גבול, ובאופן כזה אי אפשר לברוא העולם כי צריך גבול וסוף, לכך אמר לעולמו די' היינו שהעולם יהיה די, כגבול ומידה, שיהא כמו בלי המקבל משקה ואינו מניח למשקה להתפשט יותר, כך העולם אינו מניחו כביכול להתפשט יותר, וזהו 'אין העולם כדאי', 'כדאי' הוא מלשון די', היינו שאין בהם די' לקבל אור כזה, כי העולם מצד הווייתו כדבר מוגבל אינו מסוגל לסבול אור שאינו מוגבל.¹

או יאמר כי 'ישראל' הם אבות ית' לי ראש'. כמשל אחד שיש לו תענוג נקרא זה יש לו ראש, מחמת הרחבת הדעת, וכן להיפך כשאין לו תענוג אלא צער, אין לו דעת מחמת צער. וזהו פירוש מה שאמרו הו"ל (ברכות ו.) הקב"ה מניח תפילין, כביכול נתחדשו לו ית' מוחין דהיינו תענוג כשישראל עושים רצונו של מקום, והיינו שהנחת התפילין אצל השו"ת פירושו תענוג מעבודתם של ישראל, ובכך נחשב כאילו מניח תפילין כביכול על ראשו, והוא על דרך שאמרו הו"ל (הגינה יג.): סנדלפון שמו, הגבוה מחברו מהלך המיש מאות שנה, ועומד אחורי המרכבה, וקושר כתרים לקונו.

וזהו 'נזר אלהיו', כביכול להקב"ה יש 'נזר' מחמת 'ראשו', היינו מחמת שכלו של האדם שפירש את עצמו מתאות עוה"ז כדי לעשות רצונו ית' ונתעלה הוא מעל העולמות, ובכך יוצר כביכול נזר על ראשו של הכורא ית':

הדבר דומה למלך שיש לו ראש, אלא שיש לו כתר מעל הראש ובכך הוא מנושא על כל העם שזהו החיות שלו.

ודברים אלו הם מעל חוקי השכל האנושי, ועצם הדבר שרואים שיש שלילת ההבנה מראה על כח אלוקי בלתי מוגבל, וכמו שביקש משה רבינו ע"ה (שמות לג, יח) 'הראני נא את כבודך' והישב לו הקב"ה 'אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם ה' לפניך וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם' היינו שמציאותו יתברך מתגלה בכך שיש דברים שאי אפשר להבין כמו החנינה למי שאינו כדאי, וזה מראה על כח אלוקי בלתי מוגבל, ועצם הדבר שיש סתירות ודברים בלתי מובנים, הם ההוכחה הגדולה ביותר על נוכחות הבורא ית' בעולם שמעל כל ההגדרות והחוקים, כי הוא עצמו יצר את החוקים הללו, וא"כ לית מחשבה תפיסא ביה ואין שום דבר שיכריח את הבורא ית'.

¹ ויש לציין מה שאיתא בליקוטי תורה לבעל התניא שהצמצום היה רק באור ולא במאור, ונמצא שבחינת די' שהוא הצמצום הוא רק ב'אור' שהוא בחינת אלקים, ולא ב'מאור' עצמו שמעל כל ההגדרות.

שיעור בספה"ק
דגל מחנה אפרים

פרשת כי תשא

אותיות בדרגת פה וברגת לב

ולחשוב מחשבות לעשות בזהב ובכסף ובנחושת ובחרושת אבן למלאות ובהרושת עץ וגו'.

דבר זה גלוי וידוע לכל בעלי הדעת כי הכל הולך אחר המחשבה וידוע מה שכתוב בזוהר הקדוש ובתיקונים כי המשכן וכליו הם דוגמת עולמות עליונים וציורא דעובדא דמעשה בראשית ומעשהו היה משלש עשרה מדות כסף וזהב וכו' שכולם הם מדות ידועים למשכיל בהם.

ואיתא מהבעש"ט שעשרה מאמרות שבהם נברא העולם מכוונים כנגד הכלים של המשכן, ולא פירט את הכלים, רק דבר אחד ידוע שהמאמר הראשון 'בראשית' מכוון כנגד המנורה שהיתה סתומה ונתקשה בה משה רבינו לפי שבראשית הוא מאמר סתום.

וכאן מדבר על שלוש עשרה דברים שהביאו למשכן המכוונים כנגד שלוש עשרה מידות עליונות של רחמים.

ותורתינו תורת אמת נצחית וקיימת לעולמי עולמים בודאי לא להנם נכתב מעשה המשכן וכל כליו בתורתינו הקדושה אלא כדי להורות לנו הדרך האיך הוא בכל אדם שיוכל לבנות משכן וכלים להשראת השכינה בקרבו, כידוע שכל מה שיש בתורה יש גם בנפש, כי ישראל הם ששים רבוא אותיות שבתורה, כי זה היה כל מעשה המשכן כמו שכתוב (שמות כה ח) 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', 'בתוכם' לא נאמר אלא 'בתוכם' ממש, וכמו שכתוב בתיקונים זכאה הוא מאן דעביד ליה דירה נאה בלביה כלים נאים באברים דיליה וכו'.

והוא על ידי הזדככות מדותיו הגשמיים בכל פרטיהם ללבנם ולצרפם לעשותם ככסף צרוף וזאהב מזוקק שבעתים ובנחושת קלל, וממילא יבוטל מזה כל גבהות לבו, ויהיה לו

דירה נאה בלביה. כי בהבטל ממנו כל גבהות לבו אזי יהיה לבו נר דלוק אחרי ה' ותורתו וחכמתו ויהיה אכילתו ושתייתו מוזכך להיות נקרא (יחזקאל מא כב) 'זה השלחן אשר לפני ה'.

והוא שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קלב ד) 'אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה' וגו' ומהו המקום שצריך להכין לשם השראת השכינה, היינו מקום פנוי מן עבודה זרה, כמו (בראשית כד לא) 'ואנכי פניתו הבית' מן עבודה זרה, וכשיהיה המקום פנוי וכשר ויבנה שמה בית נכון ונישא להיות מוכן להשראת השכינה שם, אזי בודאי יצמצם שם שכינתו כביכול ברוך הוא וברוך שמו כדי לשכון שמה, כי בודאי חפץ האב להיות תמיד עם בניו הירידים והאהובים אליו אשר מעיו המו עליהם.

וכמשל המדרש (שמות רבה לג א) על פסוק 'ועשו לי מקדש' וגו' עשו לי קיטון אחד וכו' ובזה הוא ממליך הקב"ה על כל אברים דיליה, וממילא נמלך על כל העולם כולו ונתפרסם אלהותו ומלכותו בכל משלה שאין שום דבר בעולם שלא יהיה בו בחינת אלהות המחיה והמקיים את הדבר ההוא. ולכן בכל דבר שעוסק בו אפילו בדברים גשמיים הוא מדבק עצמו לשורשו בחינת אלהות שיש בו, וכגון בענייני אכילה יכול להתדבק בהקב"ה על ידי הטעם שזהו הניצוץ האלוקי, וכן כיוצא בזה בכל העניינים הגשמיים.

ובזה אמרתי כבר על פסוק (תהלים צט ב) 'ה' בציון גדול ורם הוא על כל העמים', 'בציון' היינו בדברים המצויינים והמסומנים כל הדברים גשמיים הנקראים בשם כל אחד ואחד לפי מה שהוא, דרך משל כשעוסק בכסף הרומו על רהמים וכיסופין, או בזהב הרומו על גבורה, או בנחשת, ששמה הוא מורה גם כן על מדות ידועות או כפשות, וכעוסק בדברים החם הוא מדבק עצמו לשורש אותיות של שם הדבר ההוא שעוסק בו שהוא חיותו כידוע שם כל דבר הוא חיותו.

או כידוע כי כסף הוא מלשון כיסופין שיש בו גם כן רמז אל בחינת תאוה, וכן בכל מדה ומדה שהוא עוסק בו אינו עוסק בגשמיות הדבר רק מדבק עצמו לשורש הדבר לעולם המחשבה, שהופך הדבר החומרי לרעיון במחשבה, ומהפך החומר לצורה, ועל ידי זה הוא מוזכך כל הגשמיות ונכנעים כל הקליפות להקב"ה ברוך הוא וברוך שמו.

וזהו 'ה' בציון' היינו בסימן וציון שם כל דבר ודבר נעשה שם ה' גדול בהזדככות הדבר הגשמי ונתקרב לשמו שהוא שורשו וחיותו, ובזה 'רם הוא על כל העמים' היינו שנכנעים כל הקליפות ונתפרסם אלהותו ומלכותו בכל משלה כנ"ל.

וזה שאמר גם כן דוד המלך ע"ה (תהלים קלה ח) 'כי אני ידעתי כי גדול ה' ואדונינו מכל אלהים' היינו על דרך הנ"ל על ידי שאני ידעתי היינו בחינת 'דעת' שהוא התקשרות

כל דבר, שמחבר כל דבר לשורשו היינו לבחינת אלוהות שיש בו ובה נודכך הגשמי ועולה לה' ובה נתגלה גדולת ה', כי כאשר חושבים מהקב"ה ומגלים אותו בכל דבר, נחשב כאילו אנו מגלים את מציאותו כאן בעולם, ונעשה בזה 'אדונינו' שנכנעים כל הקליפות והוא מושל ואדון עליהם. וזהו 'מכל האלקים' היינו על ידי בחינת אלוהות שיש בכל דבר ודבר הנקראים בשם.

זה יש לומר שמרמזו כאן בפסוק 'ולחשוב מחשבות לעשות בכסף ובהב' וגו' היינו בשעוסק בדברים הללו העיקר הוא להעלותן לעולם המחשבה וידבק עצמו שם כנ"ל, זה מה שרצינו לבאר:

ומכאן נלמד שכאשר אדם רואה זהב הוא יכול להביט עליו כמתכת בעלמא, כדבר דומם וחומרי, ויכול להעלותו מחומר לצורה על ידי שמוצא בתוכו רעיון ומחשבה לקשרו אל האלוקות, או על ידי מציאת רמיוזא דחכמתא בשמו של הדבר, או במהותו הפנימית, ובכך מגלה מציאותו ית' בתוך החומר הגשמי ומשרה את שכינתו בתוך הארץ התחתונה, ומייחד קוב"ה ושכינתיה, כי מגלה שורש הכל שהוא אלוקות ית', וכך מגיע בכל דבר לדביקות בחקב"ה ואינו משאיר הדברים בגשמיותם.

ואמר זק"ק מקאמאראנא זי"ע (היכל הברכה פר' עקב) על הפסוק 'ולדבקה בו' שהאות ב' של 'בו' אין בו דגש, ולפי כללי הדקדוק צריכין אותיות בג"ד כפר"ת להיות עם דג"ש מלבד באם באות לפני ה' דגושה, וכתב שהדביקות צריכה להיות מעט ברפיון כדי יגיע לדביקות מוחלטת באין סוף בביטול הגמור ואז יצא מדקדוקי התורה¹.

י"ל ע"י מכון "אוצרות קמארנא" שע"י מרכז מוסדות קאמארנא בארה"ק | רח' מרים הנביאה 14 רמת בית שמש |
טל. 072-25-25-800 פקס. 072-25-25-801 | להערות ולקבלת הגליון komarne-otzrot@com-email

¹ זה לשונו: 'ולדבקה בו', דגש הבית כמשפט הלשון דחוק ודלא כא"ת כי על פי רעיוני לא יתבטלו דיקדוקי התורה.